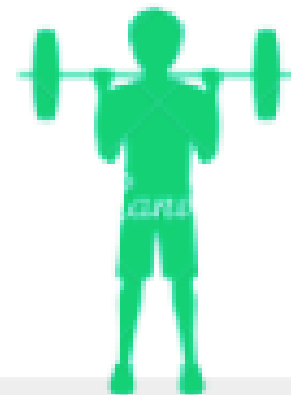

מוגנות ילדים בספורט

המועצה לשלום הילד
עו"ד ועו"ס לירון אשל

המועצה לשלום הילד

המועצה היא עמותה עצמאית הפועלת כ-30 שנה להגנה על שלומם, רווחתם ומגוון זכויותיהם של כלל הילדים בישראל.

המועצה מסייעת לילדים ובני נוער באמצעות סיוע משפטי, ייעוץ, הדרכה חינוכית, שינוי מדיניות וקידום חקיקה.

זכויות ילדים - התפתחות היסטורית

עד לפני 150 שנה, ילדים נתפסו כרכוש של הוריהם אשר יכלו לנהוג בהם ככל העולה על רוחם:

- במושבות האמריקאיות החוק קבע עונש מוות לילד שפגע בהוריו או קילל אותם.
- במאה ה-19, הורה יכול היה לגייס את בנו לצבא ולקבל תמורתו מענק גיוס.
- הורה יכול היה למכור את ילדו לעבדות ולשלשל את התמורה הכספית לכיסו.
- הורים חינכו את ילדיהם כפי שראו לנכון, כולל פרקטיקות אלימות ואכזריות.
- עד שנת 1920, הורה שהרג את ילדו כעונש על מעשיו, יכול היה ליהנות מהגנה של החוק בלא פחות מתשע מדינות בארה"ב.

- ילדים לא נתפסו כישויות בעלות אינטרסים הזכאיות להגנה
- ערכם נמדד רק לפי הפוטנציאל הכלכלי הגלום בהם.
- ילד שהיווה נטל – ננטש, נמכר או נשלח לעבוד.

סיפורה של מארי אלן ווילסון

- בשנת 1874, כשמארי בת שנה וחצי, אמה נוטשת אותה במוסד לאחר שאביה נפטר.
- בגיל שנתיים מארי מועברת לחזקתה של אמה המאמצת שם מוחזקת בתנאי עבדות וסובלת מהתעללות קשה (הצלפות עם שוט, אלימות קשה, תת תזונה, ללא נעליים, ישנה על שטיח ונכלאת למשך שעות בבית או בארון חשוך)
- מארי אמנם הייתה בת 9, אך גופה היה כשל ילדה בת 5.
- שכנים, שמעולם לא ראו אותה אך שמעו את זעקות השבר, דיווחו עליה למיסיונרית אטה אנגל שמחליטה להלחם עליה בכל כוחה, היא פונה למשטרה, לכנסיה, לעירייה ולמערכת המשפט אך אלו טענו שאין להם סמכות להתערב משום שהחוק לא מתיר התערבות במקרים כאלו.
- בייאווה וכמוצא אחרון, פנתה להנרי ברג שהקים את הארגון הראשון באמריקה להגנת בעלי חיים, אולי הוא יסכים לראות גם במארי מקרה דומה.
- לראשונה בהיסטוריה האמריקאית, התביעה התקבלה ואמה המאמצת נשפטה לשנת מאסר עם עבודות פרך.
- לאחר מכן, ברג וגרי, שני פעילים להגנת בעלי חיים, הקימו את האגודה הראשונה בעולם למניעת התאכזרות כלפי ילדים. בתוך שנה, חקרה האגודה 300 מקרים של התעללות בילדים והגישה הצעות חוק למניעת התעללות והענשת הורים – רעיונות שהיו מהפכניים באותה העת.

המחצית השנייה של המאה ה-20

שיח של זכויות

הכרה בילדים כישויות עצמאיות ולא כנספח התא המשפחתי-

האמנה בדבר זכויות הילד

חקיקה בישראל

תקנות\נהלים\הנחיות

פסיקה

התפתחויות חדשות – מוגנות בספורט

• שיתוף פעולה משרד הספורט – המועצה לשלום הילד : הכנת לומדה להכשרת מאמנים בתחום מוגנות ילדים בספורט

• ישראל נבחרה לאחת מ-6 המשתתפות בפרויקט בינלאומי בנושא מוגנות ילדים בספורט ומניעת הטרדות מיניות בהובלת האיחוד האירופי (EU) מועצת אירופה (CoE)

• משרד המשפטים: קבלת תקנות לחוק למניעת הטרדה מינית שמחייב את כל גופי הספורט לקיים הדרכות ופעולות הסברה בנושא של מניעת הטרדה מינית - הן לאנשי צוות והן לספורטאים

חוק חובת דיווח –
חובה שחלה על
המאמן\מדריך

דמויות בעלות
השפעה
המשמשות דוגמה
לילדים ובני נוער

ילדים מתקשים
לחשוף בעצמם
וזקוקים ליד
מושטת

ילדים מצויים עמם
בקשר משמעותי
ורוכשים להם אמון

1 מתוך 5 ילדים עובר
התעללות עי מבוגר.
המתעללים מצויים
בכל מעמד חברתי
וכלכלי ובכל המגזרים

היקף התופעה - התעללות בילדים

1 מכל 5 ילדים בישראל חווה התעללות על ידי מבוגר

בשנת 2019 הופנו כ- **50,000** דיווחים חדשים על קטינים לטיפולם של עובדים סוציאליים לחוק הנוער

בשנת 2019 נפתחו **15,271** תיקים בגין ביצוע עבירות נגד קטינים

למה ילדים לא מדווחים?

1. חשש מהשלכות החשיפה משפחתית(פירוק המשפחה, אבא ילך לכלא) חברתית (ינדו אותי, לא יהיה לי שידוך, יצחקו עליי) משפטית (צורך להתמודד עם הליכים חקירה)
2. פערי כוחות
3. בושה, אשמה
4. חוסר הבנה שמה שקורה להם הוא פגיעה
5. חשש שלא יאמינו
6. חוסר אמונה בשינוי המצב
7. חשש\איום מהפוגע

**רוב העבירות מבוצעות ע"י אדם המוכר
לילד\מסביבתו הקרובה**

לפרוץ את קשר השתיקה – חובת הדיווח על חשד להתעללות בילדים

סעיף 368ד לחוק העונשין, תשל"ז, 1977.

פגיעה בין
קטינים
מחוץ
למשפחה

פגיעה על
ידי אחראי
מחוץ
למשפחה

פגיעה על
ידי מבוגר
במסגרת
חינוכית או
טיפולית

פגיעה
מינית בין
אחים

פגיעה על
ידי אחראי
במשפחה

חובת הדיווח היא לעו"ס לחוק נוער או למשטרה

גם מדריכי ומאמני ספורט נחשבים כאחראים על קטין.
כלומר, יש לדווח גם כאשר קטין נפגע על ידי : מדריכים, מאמנים,
מתנדבים וכדומה.

על מי חלה החובה?

"היה לאדם יסוד סביר לחשוב כי זה מקרוב נעברה עבירה בקטין או בחסר ישע בידי האחראי עליו, חובה על האדם לדווח על כך בהקדם האפשרי לעובד סוציאלי שמונה לפי חוק או למשטרה; העובר על הוראה זו, דינו - מאסר שלושה חדשים.

חובה החלה
על כל אדם

רופא, אחות, עובד חינוך, עובד סוציאלי, עובד שירותי רווחה, שוטר, פסיכולוג, קרימינולוג או עוסק במקצוע פרה-רפואי, וכן מנהל או איש צוות במעון או במוסד שבו נמצא קטין או חסר ישע - שעקב עיסוקם במקצועם או בתפקידם היה להם יסוד סביר לחשוב כי נעברה עבירה בקטין או חסר ישע בידי אחראי עליו - חובה עליהם לדווח על כך בהקדם האפשרי לעובד סוציאלי שמונה לפי חוק או למשטרה; העובר על הוראה זו, דינו - מאסר ששה חדשים.

אחריות
מוגברת על
אנשי מקצוע

נעברה בקטין או בחסר ישע הנמצא במעון, במוסד או במסגרת חינוכית או טיפולית אחרת, עבירת מין לפי סעיפים 345 עד 348, או עבירה של גרימת חבלה חמורה לפי סעיף 368 ב (ב) או עבירת התעללות לפי סעיף 368ג, חובה על מנהל או איש צוות במקום כאמור, לדווח על כך בהקדם האפשרי לפקיד סעד או למשטרה

פגיעה בתוך
מוסד או
מסגרת
חינוכית

מהי התעללות בילדים?

הזנחה

פגיעה
מינית

פגיעה
נפשית

פגיעה
פיזית

התעללות מתאפיינת בעוצמה ו/או בתדירות

אלימות פיזית

- סימנים\חבלות שחוזרות על עצמן
- סימני פגיעה או חבלה על הילד כאשר הילד או ההורה מספקים הסבר שנשמע לא הגיוני (למשל, הילד מספר שנפגע על ידי אחיו הקטן, או שידו נשברה במהלך טיול בזמן שהנך יודע כי הילד לא יצא לאותו טיול, גרסאות שונות).
- סימני פגיעה וחבלה שהילד מנסה להסתיר באמצעות לבוש או בדרך אחרת (למשל, הילד לובש חולצה עם שרוולים ארוכים לאימון בקיץ כדי להסתיר פגיעה בזרוע).
- סימני פגיעה וחבלה בצורה של חפץ (למשל, סימנים כחולים בצורה של רצועה או כוויות סיגריה או שטפי דם המופיעים בשלבים שונים של ריפוי).

פגיעה מינית

- הסימנים לזיהוי ואיתור התעללות מינית בילדים
- הילד מתלונן על כאבים באופן תכוף (ללא הסבר).
- הילד חווה קשיים בהליכה או בישיבה, ואינו מספק הסבר לפגיעה אחרת שיכולה לגרום לכך.
- הילד מפגין התנהגות מינית או ידע מיני שאינם מתאימים לגילו
- הילד פוגע מינית בילדים אחרים או מתנהג מוזר באופן מיני כלפי ילדים אחרים
- הילד מבטא פחד בולט ממגע פיזי.
- הגעה לא סדירה לאימונים וחוסר התמדה, אף שבעבר הילד הפגין מחויבות גבוהה לאימון.
- בעיות בלימודים, בעיות משמעת, נשירה מהלימודים וירידה דרסטית בהישגים לימודיים.
- חוסר ריכוז, איחורים והיעדרויות תכופות מהאימונים.
- עצבנות, אדישות, שינויים תכופים במצבי רוח, ריבוי פחדים.

- רוב הפגיעות מבוצעות ע"י אדם המוכר\קרוב לילד
- פגיעה יכולה להיות חד פעמית או מתמשכת וחוזרת
- אין פרופיל לא לפוגע ולא לנפגע
- ילדים לרוב יתקשו לחשוף אותה

התעללות רגשית

- פגיעה בנפשו של הילדים, לעיתים על ידי התייחסות אכזרית, משפילה ומבזה ולעיתים על ידי דחייה, התעלמות והתרחקות של ההורה או דמות משמעותית אחרת מהילד.
- יכולה לבוא לידי ביטוי בדחייה והתרחקות מהילד, בהפחתת ערכו ("אתה לא שווה כלום"), בהטחת ביקורת קשה ("למה אף פעם אתה לא מצליח בכלום" "דני הוא ספורטאי מוצלח חבל שאתה לא כמוהו"), בהפחדה על ידי איומים לפגיעה פיזית או נפשית או נטישה ("פעם הבאה שתפסיד בתחרות אני לא אגיע לקחת אותך") ועוד

הזנחה

- הופעתו החיצונית של הילד מוזנחת ומרושלת, מצבו הפיזי ירוד או שהוא מדיף ריח רע.
- הילד סובל מבעיות רפואיות ולא מקבל טיפול (למשל, שיניים לא מטופלות באופן קיצוני).
- ילד מגיע רעב באופן תמידי, בגדים לא מותאמים לעונה
- הולך\בא לבדו בשעות מאוחרות או במזג אוויר לא מותאם

סימני זיהוי – התנהגות הילד

- הילד מפגין שינוי קיצוני בהתנהגות - למשל הילד אינו נהנה מהמשחק או מהאימון שנהנה מהם בעבר, או מסרב לעשות תרגילים שבעבר שמח להתנסות בהם.
- הילד נראה מפוחד ומאויים, מודאג ומבולבל, בוכה לעיתים קרובות או כעוס ועוין.
- מצב רוחו של הילד משתנה בנוכחות אדם מסוים- למשל הילד מרוצה ורגוע בזמן האימון, אך נכנס ללחץ כאשר הוא מזהה שההורה שלו נכנס למגרש.
- הילד מבודד חברתית, אדיש לסביבתו או מכונס בתוך עצמו ונרתע ממגע גופני
- הילד בעל דימוי עצמי או דימוי גוף נמוך, מאשים את עצמו בהישגים נמוכים, אינו מרוצה מהישגיו או לא מאמין ביכולתו להצליח. לדוגמא, ילד שעומד תמיד בצד כשמחלקים את הילדים לקבוצות, כי לא מאמין שיבחרו בו.
- הילד מגלה תוקפנות ואלימות כלפי אחרים, הוא מתקשה לשאת תסכול או הפסד
- הילד מבטא מחשבות התאבדות או רצון למות.
- נודע לך כי הילד מבקש מזון, גונב, נעדר מבית ספר, מעורב באירועים עבריינים או משתמש באלכוהול וסמים.

סימני זיהוי

קשר הורה-ילד-מאמן

- הילד מציית ללא מחאה לכל מה שהורה דורש ממנו או שמגלה סימני הרתעות והתגוננות או לא מעז להביט בפני ההורה.
- ההורה מאשים את הילד בחוסר הצלחה או השקעה, מבקר את הילד באופן בלתי פוסק, מזלזל ומשפיל אותו
- ההורים פועלים באופן אגרסיבי בעת האימון והמשחק, באופן שמבייש את הילד ולעיתים בניגוד לרצונו, לדוגמא הוא שמתערב באימון עצמו או "מעודד" כביכול בקריאות אלימות ובקללות.
- ההורה הופך את הילד ל"חולה" למרות שלא נמצא ממצא רפואי, למשל הורה שמונע מהילד להשתתף במחנה אימונים בטענה שהוא סובל מכאבי בטן, כאשר ידוע לך שהילד תפקד היטב בימים האחרונים באימונים.
- ההורה מתחמק מהניסיונות שלכם לשוחח עמו על קושי של הילד בתחומים שונים, כמו בעיות חברתיות, רגשיות, גופניות או צרכים רפואיים של הילד .
- ההורה מאשים אתכם שאתם מנסים לחדור לחיים הפרטיים שלו או של הילד, למשל מגיב בכעס כשאתם מנסים לברר עמו מדוע הילד לא הגיע לאחרונה לאימונים.

ילד \ עידית ברק

מה צריך ילד?
מקום
שיוכל לגבוה
ומבוגר אחד
שיעזור לו עם התקרה

